

Nakładem Podhal. Spółki Wydawniczej w N. Targu. „Gazeta Podhalańska” wychodzi na każdą niedzielę

Adres redakcji: Nowy Targ, GIMNAZJUM,
administracji: RYNEK 4. I. p. — Rękopi-
sów nie zwraca się. Listów nieopłaconych
się przyjmuje się. Do listów wymagających
dp. należy dołączyć markę na odpow.

Nr. telefonu 10.

Cena pojedynczego numeru
20 groszy.

Konto czek. P. K. O.
Warszawa 151.902.

Prenumerata kosztuje kwartalnie w P 1-
sce 2 złote, — W Ameryce rocznie 2
dolary. — Ogłoszenia według umowy
z Administracją. Reklamacje (nie zakie-
szone) są wolne od opłaty pocztowej.

Źródła rozwoju naszych portów i naszej ekspansji zamorskiej.

Dnia 2 bm. wygłosił w tow. ekonomistów i sta-
tystyków polskich delegat Rady Portu i Dróg
Wodnych w Gdańsku dr. Feliks Hilchen odczyt
pt. „Źródła rozwoju naszych portów i naszej
ekspansji zamorskiej”, którego skrót ze względu
na ciekawe ujęcie poniżej podajemy.

nane wielkim kosztem inwestycje umożliwiły wzrost
obrotu obu portów z tonażem 2,769.510 ton w r.
1925 na 10 565 020 ton w r. 1928. Jednocześnie
kolej żelazna poczyniła inwestycje, umożliwiające
zwiększenie ruchu w kierunku naszych portów,
a rząd zainicjował i zorganizował Polską Żeglugę
Państwową, inwestując 16.698.000 zł. w 1928 r.
Rząd polski zatem w swojej polityce portowo-
morskiej w ciągu lat 10 inwestował około 370
mij. zł. Przynależność Gdańska do obszaru cel-

Jedz i grubszy rośnij!

Woła ziemniak stary —
Bo najlepszy dla nas składnik pokarmowy
To prawdziwie dobry nawóz potasowy!

KAINIT!

— — Cyt, małeńki, cyt! — —

Mamy dwa porty: Gdańsk i Gdynię. Rozbu-
dowa Gdańska i Gdyni zaczęła się w r. 1924 i trwa
dotychczas. Na zaniechanie portów do r. 1924
wpłynęło wydzielenie z portu gdańskiego orga-
nizmu prawno-politycznego, Rady Portu. Doko-

nego Polski zmieniła charakter obrotu towarowe-
go portowego. Uzupełniając cyfry gdańskie cy-
frami gdyniemi, widzimy, że obrót towarowy
wzrósł przeszło pięciokrotnie w stosunku do obro-
tu towarowego przedwojennego, że podstawa

obrotu jest eksport węgla, który w pozycji eksportowej stanowi przynajmniej większość; 64% całego obrotu, obrót więc w przeważającej części jest obrotem towarów masowych i półmasowych.

Przedstawivszy stan faktyczny naszych portów naszej żeglugi, i naszego obrotu towarowego morskiego przeszedł prelegent do zanalizowania źródeł rozwoju naszych portów i naszej ekspansji zamorskiej.

Należy dać odpowiedź na dwa pytania: 1) czy obecny stan i dalsza projektowana rozbudowa naszych portów i naszej żeglugi wynika z potrzeb rzeczywistych gospodarstwa krajowego?, 2) jakie są dalsze możliwości zwiększenia obrotu towarowego przez nasze porty?

Obecny obrót towarowy przez nasze porty zmusza nas do dalszej rozbudowy tych portów i dróg dojazdowych, aby sprawniej mogły działać i dlatego możemy odpowiedzieć pozytywnie na pierwsze pytanie.

Przechodząc do pytania drugiego, znajdujemy cały szereg czynników, będących źródłami zwiększenia obrotu towarowego naszych portów. Do najgłówniejszych z nich należą: a) odciążenie od innych portów bałtyckich towarów polskich, b) ściąganie tranzytu czechosłowackiego przez nasze porty i udogodnienie dla handlu zamorskiego czechosłowackiego w Gdyni. (Stworzenie wolnocłowej strefy dla Czechosłowacji) c) Reorganizacja naszego handlu zagranicznego w kierunku nawiązania bezpośrednich stosunków tak z odbiorcami jak i z dostawcami, d) Wyrabianie nowych towarów eksportowych, dopasowywanie ich do potrzeb rynków zagranicznych i standaryzowanie ich, e) Rozwój naszej żeglugi, f) Wykorzystanie emigracji dla wzmocnienia naszych portów i naszej ekspansji zamorskiej.

Odciążenie towarów polskich od innych portów bałtyckich już zostało zapoczątkowane przy pomocy naszych wyjątkowych taryf portowych Polska taryfa kolejowa, która weszła w życie dn. 1 października br. wprowadziła poraż pierwszy system wydzielonych taryf.

Daje to możność prowadzenia samodzielnej polityki popierania własnych portów. Sprawa ściągania tranzytu czechosłowackiego jest zapoczątkowana i stoi na najlepszym gruncie. Reorganizacja naszego handlu zagranicznego jest zależną od tych, którzy mają gestję nad kierunkiem naszego importu i eksportu a zatem koszt usług, dopasowanie się ruchu towarowego do organizacji finansów — może wpłynąć na to — jaką

drogą towar będzie przewożony. Co do punktu czwartego, to kupiec nasz idzie po linii najmniejszego oporu, brak zaś kapitałów inwestycyjnych i większych obrotowych nie sprzyja w wyrabianiu towaru, kwalifikującego się na wywóz. Własna żegluga w stosunku do portu ma za zadanie: spopularyzowanie jego istnienia w portach całego świata; ochronić go od nadmiernie wygórowanych stawek przewozowych. okrętowych; nawiązanie regularnych połączeń z portami i krajami, gdzie jesteśmy zainteresowani w naszej wymianie; w naszych warunkach mamy jeden atut do dziś niewykorzystany, który celowo zużyty może stać się już obecnie podstawą do rozwoju naszej floty handlowej a w przyszłości być podwaliną naszego handlu zamorskiego. Jest nim — emigracja — która dla naszej polityki morskiej może stworzyć najsilniejsze źródło rozwoju naszych portów oraz naszej ekspansji zamorskiej. (Iskra)

Listy.

LIMANOWA w grudniu 1929 r.

Z inicjatywy tutejszego Starosty Dra. Müllera. odbyła się w dniu 1 grudnia br. w sali Sokoła akademja poselska, w której wzięli udział posłowie z B. B. a to hr. Adam Stadnicki, Jasński, Gwiżdż i Hyla.

Wygłoszonych przez nich z werwą referatów na temat konieczności zmiany Konstytucji, położenia politycznego i aktualnych zagadnień gospodarczych tak ogólnych, jak i lokalnych, wysłuchała niezwykle licznie zebrana publiczność z niestabnącem zajęciem i mimo spóźnionej pory, byłaby jeszcze dłużej słuchała, lecz w programie było jeszcze zwiedzenie przez posłów górskiej szkoły rolniczej w sąsiedniej Łosusinie górnej, w obec czego musiano skracać poszczególne punkty.

O zainteresowaniu i sympatji tut. ludności do posłów z B. B. świadczy fakt, że tak liczne zebrania już dawno u nas nie było; aby zyskać miejsca na sali, zniesiono miejsca siedzące i co starszych i poważniejszych uczestników umieszczono na podwyższeniu przeznaczonem dla mowców. Obszerna sala Sokoła i wszystkie przyległe ubikacje były wprost natłoczone publicznością co robiło tem większe wrażenie, że na odbytych niedawno wiecu Piasta, było wszystkiego 131 uczestników.

Zebrańie zagał miejscowy burmistrz Bursztyn, poczem przez aklamację wybrano na Przewod-

niczącego ogólnym szacunkiem się cieszącego Naczelnika Sądu Dra Małotę, którego wytrawne kierownictwo w znacznej mierze przyczyniło się do wysokiego poziomu przebiegu akademii.

Sekretarzował Naczelnik gminy Przyszowa, Józef Nawaleniec.

Uczestnicy przeżyli prawdziwą ucztę duchową, a entuzjastycznym okrzykom na cześć Marszałka Piłsudskiego nie było wprost końca. Wśród nie-mlknących oklasków uchwalono wysłanie telegramu, że ludność powiatu solidaryzuje się z poczynaniami Rządu zmierzającymi do zmiany Konstytucji w kierunku wzmocnienia Władzy Prezydenta Rzplitej polskiej.

Uczestnik.

List Podhalanina z Kresów.

Z wielką radością powitaliśmy tutaj na Kresach po rozpoczęciu roku szkolnego kilka pp. Nauczycielek i Nauczycieli Małopolan a między nimi i Podhalankę pannę Józefę Pniaczkównę rodaczkę stolicy Podhala z Nowego Targu. Po miłych wspólnych gawędkach o naszych stronach rodzinnych zapytaliśmy się, czy obecnie tęsknią za stronami rodzinnymi otrzymaliśmy odpowiedź przeczącą, gdyż mając i tu na Kresach swych rodaków czują się swobodni nadto obowiązek jaki mają na sobie uczenia dziatwy szkolnej zmusza ich do zapomnienia o tem co pozostawili pod swemi strzechami rodzinnymi a przez czytanie częste naszych Podhalanki i Gospodarza Polskiego cieszymy się wiadomościami o stronach rodzinnych. I my Podhalanie i Małopolanie już zdawna zamieszkali tu na Kresach czy to jako osadnicy lub zajęci w Urzędach cieszymy się bardzo, że nasi rodacy przybywają na Kresy pomagając nam do oświaty i kultury tutejszej ludności, za co wdzięczni jesteśmy Władzom szkolnym że nie wzbraniają ale przychodzą z pomocą do objęcia posad Nauczycielwa tu na Kresach przez naszych rodaków i mamy nadzieję, że w przyszłości powiększy się znowu nasze grono rodaków tu na Kresach.

Świechowicz Antoni
osadnik wojsk. z Podhala

Z Polski i ze świata.

Na co idą wydatki samorządu? Ajencja Iskra uzyskała ciekawe zestawienie statystyczne wydatków zwyczajnych samorządów miejskich i wiejskich. W miastach wybijają się na pierwsze miejsce wydatki administracyjne. Drugie miejsce zajmuje zdro-

wie publiczne obejmujące w budżecie za rok 1927/8 przeciętnie około 43 milj. w r. 1928/9 około 57 milj., co w stosunku do budżetu ogólnego wyraża się procentowo 15%. Trzecie miejsce w budżetach miejskich zajmuje opieka społeczna (procentowo ponad 12%) Czwarte miejsce oświata (około 44 milj. w budżecie na 1928/9 r.) czyli w ciągu ostatnich 2 lat przeciętnie około 11%. Piąte — spłata długów około 10% ogólnego budżetu. Wreszcie drogi i place oraz bezpieczeństwo publiczne, w których pierwsze 10% drugie 9% ogólnego budżetu miast. W samorządzie gmin wiejskich wybijają się na pierwsze miejsce także wydatki administracyjne. Na drugie miejsce wysuwają się wydatki na oświatę, które rosą wybitnie z roku na rok. Gdy w budżetach na rok 1924/5 wynosiły one 10 milj. czyli 22%, w roku 1927/8 wzrosły na 23 milj. czyli 23,6%, natomiast w roku 1928/9 30 milj. czyli 24,6% w stosunku do ogólnego budżetu. Na trzecim miejscu stoi opieka społeczna z wysokością procentową około 12%. Następnie idą drogi i place publiczne, bezpieczeństwo publiczne, zdrowie publiczne i inne. (Iskra)

Posel Hyla u Marszałka Piłsudskiego. (Iskra) Dnia 4 bm. o godz. 12-tej w południe przyjęty został na specjalnem dłuższem posłuchaniu przez Marszałka Piłsudskiego posel B. B. W. R. Wincenty Hyla.

Bank Polski obniżył stopę procentową. Bank Polski obniżył stopę procentową od 15 listopada b. r. z 9 na 8,5, zaś stopa procentowa dla zastawów terminowych i otwartych kredytów również została zmniejszona z 10 na 9,5 proc.

Nowe okręty polskiej marynarki wojennej Polskie władze morskie przyjmą wkrótce cztery, zamówione w stocznjach francuskich, jednostki morskie dla polskiej marynarki wojennej, a mianowicie dwie łodzie podwodne „Żbik” i „Ryś” oraz dwa konitrtorpedowce „Wicher” i „Burza,” spuszczone niedawno na wodę.

Ułatwienia dla eksportu Polskiego przez port libawski. Rząd Łotewski zamierza utworzyć w porcie Libawie strefę wolną, z początkiem marca 1930. Utworzenie wolnej strefy ma za zadanie ściągnięcie ruchu tranzytowego z terenów Wschodniej części Polski. W tym celu projektowane jest założenie w Wilnie ajencji handlowej, któraby prowadziła handel eksportowy polski, kierując go do portu w Libawie. Rząd Łotewski pragnąc przyciągnąć i zainteresować firmy polskie portem libawskim, zamierza poczynić dla firm polskich ulgi i ułatwienia. (Iskra)

Delegacja armji polskiej w Stanach Zjednoczonych. (Iskra) Do Warszawy przybyła już delegacja armji polskiej w składzie: pułk. Sergjusz Zahorski, ppłk. Piotr Głogowski i ppłk. Apolonjusz Zarychta, która brała udział w uroczystościach ku czci Kazimierza Pułaskiego, urządzonych w Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej.

Członkowie delegacji udzielili przedstawicielowi agencji Iskra zbiorowego wywiadu na temat wrażeń amerykańskich.

Wynurzenia delegatów brzmią:

Reprezentowaliśmy wojsko polskie w uroczystościach Pułaskiego, a korzystając ze sposobności zwiedziliśmy prawie wszystkie większe ośrodki polskie w Stanach Zjednoczonych. M. i uczestniczyliśmy w święcie t. zw. Legionu amerykańskiego, odpowiadającego naszej „Federacji“. Poza Francuzami byliśmy na tem święcie jedynymi cudzoziemcami. Święto to Legionu zamieniło się po naszym przybyciu w jedną wielką manifestację polsko amerykańską. Okrzykom na cześć Polski i Marszałka Piłsudskiego nie było końca. Hymn polski śpiewano wielokrotnie i to po angielsku, byliśmy nawet zmuszeni przemawiać po angielsku do radja.

Zwiedziliśmy następnie takie ośrodki polskie jak Savannah, New York, Chicago, Buffalo, Niagara Falls, Detroit, Cleveland, Toledo, Filadelfja, Baltimore, Paterson, Newark, Reading, Scranton, Wilkes-Barre i wiele innych. Wygłosiliśmy razem ponad 100 przemówień i odczytów o Polsce i o wojsku polskiem po polsku i po angielsku, każdorazowo do niezliczonych tłumów od 10 do stukilkudziesięciu tysięcy ludzi (pułk. Zahorski w Chicago). Zważywszy, że objazd nasz zbiegł się szczęśliwie z pobytami p. Curie Skłodowskiej, a następnie ekipy hippicznej, propaganda nasza miała specjalne znaczenie. Wszędzie byliśmy przyjmowani niesłychanie serdecznie wśród jaknajgorętszego nastroju.

Gorących przyjaciół Polski i wielbicieli jej Wojska i armji spotkaliśmy wśród najwybitniejszych przedstawicieli rządu i armji St. Zjed. Przedewszystkiem, zaś okazał się nim wódz naczelny i szef sztabu w jednej osobie wojsk U. S. A. gen. Sommerall.

Szczególnem zainteresowaniem cieszy się w Ameryce kawalerja polska. Szef kawalerji amerykańskiej gen. Grosby uważa Pułaskiego za twórcę i ojca kawalerji Stanów Zjednoczonych, a portret Pułaskiego stale wisi w jego gabinecie na naczelnem miejscu. Oprócz głębokiego przekonania o serdeczności uczuć obywateli amerykańskich dla Polski — konkludują nasi rozmówcy — wy-

wieźliśmy z Ameryki świadomość i pewność, że przeświadczenie o mocarstwowem stanowisku Polski w Europie jest ugruntowane ostatecznie.

Reorganizacja kas chorych — oświadczenie Min. Prystora. (Iskra) Przedstawiciel agencji „Iskra“ zwrócił się do mini. pracy i opieki społecznej, p. Prystora z prośbą o wypowiedzenie swej opinji o wynikach konferencji z lekarzami w sprawie usprawnień lecznictwa w kasach chorych i zamierzeniach reorganizacyjnych ministerstwa w tej dziedzinie.

Przedewszystkiem, oświadczył p. minister, podniesienie stanu lecznictwa w kasach chorych jest możliwe pod warunkiem przekazania całokształtu spraw lecznictwa w ręce fachowego czynnika, tj. lekarzy. Z tego względu niezbędne jest powiększenie uprawnień lekarzy naczelnych kas chorych i włożenie na nich całej odpowiedzialności za stan lecznictwa w powierzonych im kasach. Lekarzem naczelnym należy oddać całokształt spraw administracyjnych, związanych bezpośrednio z lecznictwem, a więc układanie i wykonywanie budżetów w zakresie lecznictwa, układanie planu inwestycyj, kierownictwo nad zakładami leczniczymi kasy i całą ich obsługę. Lekarz naczelny na równi z dyrektorem kasy winien ponosić odpowiedzialność przed władzami nadzorczymi za stan lecznictwa w kasach chorych i za nadzór personelu. Ponadto winna być powołana pewna liczba lekarzy specjalistów i konsultantów, odpowiedzialnych za lecznictwo w danej specjalności. Z lekarzy kas chorych należy stworzyć pewną hierarchję dla sunięcia zdolnych jednostek, tak w zakresie administracji jak i w zakresie higienicznym i powierzyć im stanowiska kierownicze: lekarzy naczelnych, konsultantów, lekarzy dzielnicowych, naczelnych lekarzy dzielnicowych, naczelnych lekarzy szpitali, starszych ordynatorów i tp. Wszyscy oni powinni stanowić przy lekarzu naczelnym władzę lekarską dla spraw lecznictwa i dla spraw administracyjno-leczniczych. Przy przyjmowaniu lekarzy do kas chorych trzeba podnieść i ustalić kwalifikacje fachowe potrzebne dla otrzymania stanowiska lekarza w kasie chorych. Niemniej ważne jest usprawnienie lecznictwa w kasach. Jest ono możliwe przez utworzenie instytucji lekarzy domowych, (zamiast rejenowych), którzy okazywaliby nie tylko pomoc chorym ubezpieczonym, lecz w pierwszym rzędzie dbaliby o ich stan zdrowotny. Lekarze ci powinni znać doskonale środowisko i warunki w których żyją i pracują ubezpieczeni. Do nich musi należeć leczenie ubezpieczonych w ich re-

jonie tak w domach jak w ambulatorjach. Tworzenie dla lekarzy domowych małych przychodni, ułatwi chorym dostanie się do lekarzy na poradę i znieśle obecnie istniejące nieskończone ogonki czekających na tę poradę. Obecnie ambulatorja ogólne zmienić trzeba na pół-kliniki, do których lekarze domowi kierować będą chorych dla leczenia się u specjalistów. Ponadto utworzyć trzeba sieć przytułków położniczych i dążyć do wybudowania własnych szpitali w porozumieniu z samorządami i wydziałami lekarskimi uniwersytetów. Na równi z podniesieniem kwalifikacji fachowych lekarzy kasowych, należy podnieść też kwalifikacje fachowe pielęgniarek, akuszerek i niższej służby sanitarnej.

Na zakończenie pragnę podkreślić, że kasy chorych — jako instytucje społeczne — muszą wziąć udział w podniesieniu stanu zdrowotnego kraju przez wzięcie udziału w tworzeniu przez samorządy i instytucje społeczne urzędzeń higieny ogólnej w zakresie opieki nad matką i dzieckiem, walki z chorobami zakaźnymi, rozwoju fizycznego ubezpieczonych i tp. Wejście w bliski kontakt z wydziałami lekarskimi uniwersytetów umożliwi chorym ubezpieczonym korzystanie z opieki sił profesorskich, i udostępni lekarzom kas chorych kształcenie się w zakładach uniwersyteckich.

Min Kwiatkowski o walce o nowy ustrój. W ostatnich dniach za przykładem premiera Światłaskiego kilku ministrów wygłosiło odczyty w główniejszych miastach Polski, przeważnie na temat konieczności rewizji konstytucji. I tak przemawiali: min. sprawiedliwości Car w Krakowie, min. oświaty Czerwiński w Wilnie, min. robót Moraczewski w Poznaniu, min. poczt Boerner w Katowicach i min. handlu Kwiatkowski we Lwowie. Największe zainteresowanie wzbudziło przemówienie min. Kwiatkowskiego na temat „Istotne założenia w walce o nowy ustrój“. P. minister odpięrał zarzuty, jakoby rząd chciał ukryć swoje błędy i przewinienia budżetowe. Jest znacznie lepiej, niż było dawniej za rządów oligarchij sejmowych. Przed majem 1926 r. był bezwład ustawodawczy. W dziedzinie finansowej była gospodarka bezprogramowa. W dziedzinie walutowej spekulowano na patryjotyzmie. Wyciągano od ludności pieniądze, by je przez deprecjację zwrócić utłumieniem istotnej wartości. Drogi były dawniej zaniedbane, koleje podupadły, bezrobocie doprowadzono do olbrzymiego napięcia, zaciągano t. zw. „parszywe“ pożyczki. Jaka zmiana nastąpiła, to

można stwierdzić na przykładzie polskiego Śląska. W roku 1925 wartość produkcji górniczo-hutniczej na Śląsku wynosiła około 760 milj. złotych, robotników pracowało 132 tys., a ich zarobki osiągnęły sumę 199 milj. złotych. W roku 1928 wartość tej produkcji wynosiła już 1.500 milj. złotych, liczba zatrudnionych robotników 133 tys., a ich sumaryczne zarobki przeszło 360 milj. złotych. Prawo kontroli przedstawicielstwa narodowego nad rządem nie może utracić nic na swej mocy i walorze. Ale Sejm musi się wyrzec chęci współrządzenia, bezpośredniego wdzierania się do administracji państwowej, a tembardziej wyzyskiwania mandatu poselskiego dla załatwiania interesów osobistych i partyjnych. Silny, sprężysty i odpowiedzialny rząd nie jest ani synonimem dyktatury ani zaprzeczeniem praw demokracji. Zmiana Konstytucji jest najważniejszem zadaniem Sejmu. Rząd nie może się zgodzić na sprecyzowanie niezbędnych zmian przed ustaleniem zasadniczych linii wytycznych. Obowiązkiem Sejmu jest zajęcie rzeczowego stanowiska wobec wielkiej, naczelnej konieczności państwowej. „Rząd — oświadczył min. Kwiatkowski — ustosunkuje się do każdego stanowiska Sejmu w sposób realny i pozytywny“.

Rozbrojenie morskie. Przygotowania do londyńskiej konferencji rozbrojenia morskiego, która ma się odbyć z końcem stycznia przyszłego roku, są w pewnym toku. Zarysowuje się już spólny front francusko-japoński, gdyż oba te państwa wypowiadają się przeciw projektowi zniesienia łodzi podwodnych, do czego dążą Stany Zjednoczone i Anglja. Generalny sekretarz Ligi Narodów Drummond złożył w Londynie projekt paktu śródziemnego, wzorowanego na Locarnie w którym Anglja gwarantowałaby bezpieczeństwo wzajemne Francji i Włoch, tak jak w układach locarneńskich gwarantuje wzajemne bezpieczeństwo Francji i Niemiec.

Wojska francuskie opróżniły drugą strefę Nadrenji. Dnia 30 listopada francuskie wojska okupacyjne opróżniły drugą strefę okupacyjną w Nadrenji, opuszczając Koblencję. Akwizgran i Trewir. Z garnizonów francuskich zostały ściągnięte sztandary. Na zadokumentowanie tego momentu o północy dzwoniły dzwony we wszystkich kościołach na opróżnionym obszarze, a na wzgórzach ponad Renem zapłonęły ognie. Na pięć minut przed północą mieszkańcy okupowanych dotąd stref, zgromadzeni przed ratuszami u zbiegu rzek Mozeli i Renu, trwali przez pięć minut w milczeniu.

Władze prowincji reńskiej wystosowały uroczyste podziękowania pod adresem rządu niemieckiego za skuteczną politykę w kierunku oswobodzenia terytorjum Nadrenji z pod obcej okupacji. Trzecia strefa Nadrenji będzie zajmowana aż do czasu ratyfikacji i wejścia w życie planu Younga.

Stan rokowań o polsko niemiecki traktat handlowy. Dowiadujemy się, że w rokowaniach o przyszły polsko niemiecki traktat handlowy na pierwszy plan wysunęło się znów z całą siłą zagadnienie eksportu polskich produktów hodowlanych do Niemiec.

Na nieograniczony wywóz nierogaczyny z Polski do Niemiec przedstawiciele Rzeszy bezwzględnie nie godzą się. Kiedy jednak mowa już tylko o ograniczonym eksporcie nierogaczyny — przez przyznanie kontyngentu — Niemcy wysuwają nowe zastrzeżenia i trudności.

Kontrahenci nasi godzą się nprz. na przyznanie prawa przywozu mięsa wieprzowego z Polski, ale tylko dla fabryk przetworów mięsnych, a nie na potrzeby wszystkich innych gałęzi handlu i konsumentów.

Owróżc tego Niemcy nie godzą się na udzielenie jakichkolwiek gwarancji na wypadek, gdyby kontyngent eksportowy nierogaczyny z Polski nie znalazł zbytu na rynku niemieckim.

Kwestja eksportu produktów hodowlanych ma dla strony polskiej znaczenie pierwszorzędne i dlatego trudności wysuwane przez Niemcy w tej dziedzinie sprawiają, że rokowania idą opornie i w wyrażaniu zapatrywań optymistycznych na ich wynik końcowy — zachować należy powściągliwość. (Iskra)

Ukraińcy protestują przeciw gwałtom sowieckim. Dyktatura komunistyczna zabrała się energicznie do gnębienia ludu ukraińskiego i rozpoczęła w jesieni ogólną ofensywę przeciwko przedstawicielom nauki i literatury, przeciw młodzieży szkół średnich i wyższych, oraz przeciwko ukraińskim działaczom z pośród chłopów i robotników. Celem teroru jest między innymi odstraszenie od ukraińskiego ruchu emancypacyjnego ludności, przy pomocy krwawych egzekucyj.

Ukraińscy posłowie w Polsce z trybuny parlamentarnej wnieśli protest przeciw gwałtom bolszewickim na Ukrainie, protestują wobec całego świata przeciwko komunistycznej ofensywie na ukraińskie życie narodowe, a w szczególności przeciwko czerwonemu terrorowi, który niszczy naród ukraiński.

Ważna konferencja w sprawach zbożowych. Jak

się dowiadujemy dn. 12 bm. w godzinach popołudniowych w Ministerstwie Przemysłu i Handlu odbyć się ma pod przewodnictwem p. ministra E. Kwiatkowskiego konferencja z przedstawicielami rolnictwa oraz Syndykatu Eksporterów Zboża. Celem konferencji będzie omówienie dalszego usprawnienia eksportu zboża i oddziaływania na podwyżkę cen na rynku wewnętrznym. (Iskra)

Udział Polski w targach Lipskich (Iskra) Targi Lipskie należą do największych imprez wszechświatowych tego rodzaju. Biorą w nich udział ekspozycjoniści z całego świata. Niektóre kraje jak np. Austria i Czechosłowacja posiadają na stałe własne pałace. Rosja posiada swój stały pawilon. Przedsiębiorstwo Targów Lipskich posiada we wszystkich większych ośrodkach handlowych własne filje bądź też reprezentantów. Umożliwiło to Targom Lipskim zgromadzenie i zorganizowanie kartoteki handlowej uchodzącej za najlepszą na świecie. Z kartoteki tej korzystać mają prawo wszyscy ekspozycjoniści. Polska dotychczas nie brała udziału w Targach Lipskich, i aczkolwiek zajmujemy 6 miejsce pod względem frekwencji zwiedzających cudzoziemców, to z firm polskich ekspozycjonowała na targach Lipskich tylko jedna jedyna firma „Alina“ (wyroby artystyczne i ludowe) Ten stan rzeczy świadczy, iż Targi Lipskie mogły odgrywać w naszym życiu gospodarczym jedynie rolę dotyczącą importu. Z tym większą energją Państwowy Instytut Eksportowy przystąpił do zorganizowania udziału Polski w wystawianiu naszych ekspozycjonatów na Targach Lipskich. Już w najbliższych targach, które mają się odbyć około 10 marca Polska weźmie udział. Zgłoszenia firm pragnących brać udział w Targach Lipskich przyjmuje już P. I. E. Państw. Instytut Eksportowy pragnie ograniczyć udział Polski do niewielkiej ilości wystawianych ekspozycjonatów okazowych, lecz pragnie wykorzystać Targi Lipskie dla celów eksportowych: to też ekspozycjonowane będą tylko te towary produkowane w kraju, które istotnie będziemy mogli od razu eksportować. Nadmienić wypada, że Polska na Targach Lipskich uzyskała bardzo dobre pomieszczenie, gdyż w pałacu, w którym się będą mieścić ekspozycje Francji, Anglii, Włoch, Japonji i Indji.

Inwestycje Polskie w wolnym mieście Gdańsku. Koleje polskie prowadzą szeroko zakrojone inwestycje na terenie w. m. Gdańska, a szczególnie w rejonie portowym. Obecnie prowadzi się olbrzymie roboty kolejowe związane z rozbudową dworca przeładunkowego na Troylu.

Z powodu wadliwego rozplanowania dworca zaszła konieczność zmiany planów i przystosowania ich do realnych wymagań transportu i przeładunku.

O rozmachu prac kolei polskich na terenie Gdańska świadczyć może fakt, że w chwili objęcia kolei gdańskich przez Polskę łączna długość torów portowych wynosiła 243 km., a obecnie wynosi 340 km. Koleje polskie wybudowały więc około 100 km. nowych torów wewnętrznych portowych. Obecnie prowadzone roboty obejmują stacje rozrządowe i przeładunkowe, a zakończono już budowę drugiego promu, łączącego wyspę Holm z prawym brzegiem Wisły.

Z początkiem nowego roku budżetowego rozpoczęte będą prace nad bezpośredniem połączeniem stacji Troyl z linią kolejową biegnącą od Tezewa. Połączenie to ma na celu kierowanie pociągów z węglem eksportowym górnośląskim wprost z Tezewa na tę nową stację z ominięciem przeciążonej stacji rozrządowej w Gdańsku.

Smuts o ludziach z parlamentu. Londyn, tel. własny. — Gen. Smuts, jeden z najgłębszych myślicieli politycznych w Anglii, który niejednokrotnie już w ostatnich czasach dawał wyraz swoim poglądom na politykę międzynarodową, wygłosił niedawno znamieny odczyt w Cambridge na temat demokracji i ewolucji w rządach konstytucyjnych. Obecny system rządzenia, nie tylko w innych krajach, ale nawet w krajach o tak wyrobionym ustroju, jak Anglja, pozostawia wiele do życzenia. Życie polityczne, twierdzi gen. Smuts, wymaga stworzenia nowych organów, któreby wypełniły luki powstałe z powodu niedostatecznego wyrobienia ciał prawodawczych dla pracy prawdziwie twórczej.

Powazeczne prawo wyborcze wysuwa na czoło niekoncepcyjnie najlepsze i najlepiej do rządzenia przygotowane jednostki. Liczne przykłady, jak np. Komisja Dawesa i Younga wskazują na to, że najlepszych znawców do spraw trudnych i zawitych szukać należy poza parlamentami. Nie wśród wybrańców ludu, ale wśród ludzi o poważnem przygotowaniu naukowem niepotrzebujących się liczyć z opinią i prasą. Tę metodę działania twórczego, mogącą się poszczycić tak wielkimi wynikami w życiu międzynarodowem należy, zdaniem gen. Smutsa, wprowadzić i do polityki wewnętrznej. Na tej drodze dojdzie się do uzupełnienia luk, powstałych w rządach parlamentów, w których zasiadają ludzie nieprzygotowani do swoich zadań. (Iskra)

Straszny los więźniów politycznych w Rosji. Jak opowiadają zbiegowie, którzy schronili się do Finlandji na wyspach Sołowieckich na morzu Pelarnem znajduje się w obecnej chwili 45 tys. więźniów, w tem przeszło tysiąc kobiet. Są to przeważnie więźniowie polityczni, skazani conajmniej na 15 lat więzienia większość zaś skazana jest na więzienie dożywotnie. Los tych ostatnich ze względu na panujący głód jest straszny. Wszyscy więźniowie otrzymują zaledwie po 300 gramów chleba dziennie. Straż więzienia stanowi 2 000 policjantów.

Posiedzenie Komitetu Doradczego do spraw drzewnych. Dziś w Państwowym Instytucie Eksportowym odbyło się trzecie z kolei posiedzenie Komitetu Doradczego do spraw drzewnych. W posiedzeniu wzięli udział wszyscy członkowie komitetu, delegaci ministerstwa przemysłu i handlu, ministerstwa rolnictwa i Banku Gospodarstwa Krajowego. Najwyższą dyskusją i największe zainteresowanie wywołały sprawy: zaopatrzenia przemysłu drzewnego w surowiec oraz zagadnienie konkurencji drewna rosyjskiego.

Przy omawianiu zaopatrzenia przemysłu drzewnego w surowiec podniesiono sprawę zaopatrywania fabryk dykt w surowiec olszowy. Z dyskusji która się nad tą sprawą rozwinęła wynika, że eksporterzy drewni pragnęliby zwiększyć eksport, natomiast fabrykanci dykt na zwiększenie eksportu surowca nie zgadzają się, gdyż nie chcą dopuścić do zmniejszenia ilości surowca krajowego potrzebnego do przeróbki. Po dyskusji komitet doradczy wypowiedział się za kontynuowaniem stosowanej dotychczas przez rząd polityki zaopatrywania fabryk dykt w olszynę.

Drugą budzącą duże zainteresowanie sprawą była kwestja dostosowania polityki cen do poziomu cen światowych. Komitet doradczy wypowiedział się w kierunku dostosowania polityki cen krajowych do konjunktury, panującej obecnie na rynkach światowych.

Przy zagadnieniu konkurencji drewna rosyjskiego zgłoszono szereg wniosków, dotyczących dziedziny taryfowej. Dotychczas tranzyt drewna rosyjskiego korzysta z dogodniejszych taryf niż przewóz drzewa krajowego. Wnioski domagają się usunięcia tych przywilejów tranzytu drewna rosyjskiego oraz uprzewilejowania przemysłu drzewnego rosyjskiego w otrzymywaniu wagonów kolejowych pod tranzyt drzewa, przemysł drzewny polski bowiem odczuwa chwilami brak wagonów pod przewóz drzewa.

Uchwalono również wniosek, aby taryfa związkowa zawarta w tym roku z Niemcami, a ekspirująca w grudniu br. została prolongowana na rok 1930. Poruszono dalej szereg drobnych spraw taryfowych i stawek celnych. Omówiono następnie sprawę kredytu dla przemysłu drzewnego oraz projekt rozporządzenia pod zastaw rejestrowy na drzewo. Sprawa konsolidacji eksportu drzewnego nie była omawiana, mimo znajdowania się jej na porządku dziennym. Sprawa ta została przełożona na następne posiedzenie komitetu. Wszystkie wnioski uchwalone przez komitet doradczy mają być przedłożone przez Radę Instytutu w możliwie jaknajkrótszym czasie niniejszym czynnikiem rządowym. (Iskra)

Ś. † p.

JAN GÓRALIK

emerytowany nauczyciel szkół powszechnych, po 45 latach czynnej służby w szkolnictwie, w 71. roku życia, zmarł dnia 2. grudnia b. r.

Zeszła z nim do grobu prawdziwie granitowa postać wytrawnego pedagoga, troskliwego wychowawcy kilku pokoleń młodzieży, dzieci Skalnego Podhala w Nowym Targu, gdzie strawił najdłuższą część swojego pracowitego życia.

Zamiłowany w swym zawodzie, człowiek iście mrowczej pracy, zaskarbił sobie powszechny szacunek i uznanie władz szkolnych, sfer rodzicielskich, a najwięcej tej młodzieży, dla której niezmordowanie pracował, wszczepiając nie tylko podstawy nauki i wiedzy, ale także niezłomne zasady życia, oparte na poszanowaniu i umiłowaniu Kościoła katolickiego i Ojczyzny.

Młodzież ta, zorganizowana obecnie w Warszawskim Ognisku Związku Podhalań, tak do niego pisze: „Młode pokolenie nowotarskie nie zapomni nigdy, że Panu zawdzięcza pierwsze podstawy nauki i wiedzy, które pozwoliły wielu wyrwać się ze Skalnego Podhala na szeroki świat i tam pielęgnować ideały wszczepione w ich dusze, których wyrazem jest praca dla dobra kochanego Podhala i Ojczyzny”.

Pogrzeb odbył się w Wilkowicach, 5 bm. u stóp podgórza Beskidu a jego świeżej mogile towarzyszy nieutulony żal osieroconych dzieci i wdzięczność serdeczna jego wychowanków.

Za jego ciężkie i pracowite życie daj mu Panie radość wiekiustą!

KRONIKA

Uroczyste otwarcie strzelnicy P. W. w Nowym Targu. W dniu 8 grudnia odbyło się poświęcenie i uroczyste otwarcie nowo wybudowanej strzelnicy małokalibrowej dla oddz. Przysp. Wojsk. Dzięki wielkiemu zainteresowaniu się ze strony tej ludności program cały wypadł nader uroczysto. Po złożeniu raportu przy dźwiękach I-iej Brygady* przez Pow. Kmdta kapt. Steca Kmtowi garn. p. ppłk. dypl. Ornatowskiemu i przeprowadzeniu przeglądu miejscowych oddziałów P. W. odbyło się poświęcenie budynku strzelnicy którego dokonał ks. Zagrodzki wygłaszając przy tem doniosłe kazanie. Następnie p. płk. dypl. Ornatowski otwierając strzelnicę wygłosił do oddziałów P. W. i licznie zebranej publiczności nader ujmującą mowę przedstawiając doniosły cel nowo wybudowanej placówki, w dalszym ciągu złożył podziękowanie tut. Radzie gminnej p. Burmistrzowi Rajskiemu p. wiceburm. Chodorowiczowi i p. architekcie Brosiowi, za bezinteresowne zajęcie się samą budową i rysowaniem planu.

Kończąc swe przemówienie okrzykiem na cześć p. Prezydenta Rzplitej i p. Marszałka Piłsudskiego — orkiestra tut. Straży pożarnej odegrała hymn narodowy.

Po uroczystym otwarciu przystąpiono do oddawania strzałów honorowych przez zaproszonych gości i delegacje oddziałów P. W. Publiczność która okazywała duże zainteresowanie pozostała na strzelnicy do późnej pory.

Zmiana granic powiatów na Podhalu. Gminy Chabówka, Ponice i Rdzawka, które dotąd należały do powiatu nowotarskiego przechodzą z dniem 30 listopada br. do powiatu makowskiego. Równocześnie tworzy się nowy dotąd nieistniejący „makowski Związek powiatowy“, czyli jak się to mówi potocznie nową radę powiatową w Makowie. Pociągnie to za sobą liczne konsekwencje we wszystkich dziedzinach życia publicznego.

Również z dniem 1 stycznia 1930 r. zostają włączone Spisz i Orawa do obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Nowym Targu. Tym sposobem sprawy samorządowe Spisza i Orawy będą jednolicie traktowane ze sprawami nowotarszczyzny, zwłaszcza, że z dniem 22 października br. zostały rozciągnięte

na Spisz i Orawę ustawy gminne te same, które obowiązują w gminach wiejskich w Małopolsce. Dawniej na Spiszu i Orawie obowiązywało prawo węgierskie. (Sabig.)

Rolnicy w zimie. I gazdowie i młodzież po wsiach mają teraz w zimie więcej czasu, mogą coś przeczytać, pogadać i podumać o tem, jak ulepszyć rolnictwo, podnieść zarobki i dochody z gospodarstwa. Dlatego bardzo dobrze postąpiło Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Nowym Targu urządzając po wsiach kursy rolnicze trwające jeden tydzień. Kursy takie odbędą się w jedenastu punktach powiatu nowotarskiego (w tem też na Spiszu i Orawie) w czasie od 8 grudnia do 12 kwietnia przyszłego roku. Przedmiotem wykładu są sprawy interesujące rolników bezpośrednio, a więc sprawa wprowadzenia gospodarki pastwiskowo hodowlanej zamiast dotychczasowej zbożowej, sprawa uprawy łąk, pastwisk, lnu, sprawa mleczarni, hodowli owiec, sadownictwa, sprawa zapobiegania chorobom zwierząt domowych, sprawa hodowli drobiu, pszczoł i inne podobne sprawy.

Oczekamy wiadomości, jak inne powiaty na Podhalu zamierzają postąpić z nauczaniem rolnictwa w porze zimowej. Nauczanie takie jest konieczne zwłaszcza tam, gdzie niema szkoły rolniczej. A szkoła rolnicza jest dotąd tylko jedna na Podhalu w powiecie limanowskim.

Falszywe 5 złotych z porcelany. We Lwowie wykryto falszywe pięciozłotówki, wykonane z porcelany, powleczonej srebrem. Falzyfikaty trudno odróżnić na pierwszy rzut oka, ponieważ mają połysk i dźwięk ludzaco podobne do monet prawdziwych. Falzyfikaty można poznać dopiero po silnem uderzeniu, gdyż wówczas kruszą się na drobne cząstki. Policja zajęła się wykryciem fałszerza tych monet. Podejrzanie pada na pewnego fałszerza z Drohobycza, który podrabiał już w ten sposób pięciokoronówki austriackie.

Zgon poety ludowego Ferdynanda Kurasia. We wsi Karwin w woj. kieleckiem zmarł jeden z najwybitniejszych poetów ludowych śp. Ferdynand Kuraś, pochodzący z pod Tarnobrzega. Zmarły poeta już jako chłopiec utracił wskutek choroby słuch, a wkrótce potem i mowę. Rząd polski w uznaniu jego działalności poetyckiej ofiarował mu osiedle gospodarskie we wsi Karwin, gdzie poeta przepędził ostatnie lata swojego życia. W dniu 11 listopada br. rząd odznaczył poetę orderem Polonia Restituta. Zmarły

poeta liczył lat około 50. Najpopularniejszym jego poematem był „Napad Tatarów na Sandomierz”. Jego utwory popularne, drukowane po pismach ludowych i kalendarzach, zjednały mu masy czytelników i zdobyły uznanie w rzeszach chłopskich. Muzę ludowej poezji objął po Kurasiu drugi znany poeta ludowy Antoni Kucharczyk, piszący pod pseudonimem Jantek z Bugaja.

Amerykańska stawka celna na meble gięte. (Iskra) W związku z akcją przedsięwziętą przez Poselstwo Polskie w Waszyngtonie odnośnie utrzymania cła amerykańskiego na meble gięte w dotychczasowej wysokości (33,5% ad valorem) dowiadujemy się, że na skutek zmian przeprowadzonych w Senacie Stanów Zjednoczonych proponowana stawka 55% ad valorem została obniżoną do 40% ad valorem. Trudno jest w tej chwili ostatecznie przewidzieć, czy stawka 40% zostanie definitywnie uchwalona, gdyż być może w czasie głosowania nad nią wyłonią się jeszcze jakieś nowe objejeje. Istnieje jednak duże prawdopodobieństwo, że stawka wysokości zmienionej przez senat zostanie utrzymana.

Ostatnio Ministerstwo Przemysłu i Handlu zwróciło się do sfer gospodarczych o wypowiedzenie się, czy i o ile może się odbić na eksporcie polskich mebli giętych do Stanów Zjednoczonych.

Rozdział w harcerstwie (Iskra) Dowiadujemy się, że na najbliższym walnym zjeździe harcerstwa, który odbędzie się w dn. 28 bm. zostanie wniesiony projekt wydzielenia harcerek w odrębny związek. Szczegóły tego projektu omówi zebranie instruktorek prowincjonalnych w dniu 15 bm.

Przedłużenie godzin handlu w okresie przedświątecznym. Jak nam donoszą, ma się ukazać w najbliższym czasie rozporządzenie w sprawie otwarcia sklepów w okresie przedświątecznym a mianowicie sklepy miałyby być otwarte w dn. 18, 19, 20, 21, 23, grudnia do godziny 21, a w niedzielę dn. 22 grudnia od g. 13 do 18. W dniu 24 grudnia wszystkie sklepy mają być zamknięte o g. 18.

Straszliwe niebezpieczeństwa wojny gazowej. Wyszła niedawno z druku książka dr. Wł. Lindemana, profesora uniwersytetu warszawskiego, p. t. „Iperyt”. Iperyt — jest to najgroźniejszy z gazów bojowych, używanych w wojnie światowej. Jest to najbardziej zdradziecka trucizna bojowa, przed którą nie chroni nawet maska

gazowa Dziesiątki tysięcy żołnierzy, zatrutych iperytem na froncie francuskim, są straszliwą ilustracją niebezpieczeństwa wojny gazowej. Ta monografia iperytu prof. Lindemana nasuwa nam potworne obrazy walk chemicznych i gazowych. Z dwu samolotów można zatruć cały Londyn. Iperyty przenika przez buty, przez ubranie, przez skórę, powoduje oparzeliznę, zatrucie i paraliż. Przy dzisiejszym rozwoju lotnictwa wojny mogą się likwidować w paru dniach. W przeciągu kilku kwadransów po wypowiedzeniu wojny, eskadry nieprzyjacielskie znajdują się nad terytorjum wrogiego państwa i zatrują miasta, fabryki, węzły kolejowe, magazyny i td. Rosa śmierci przeniknie wszędzie. Zniknął już t zw. hinterland czyli tyły armji. Z chwilą wynalezienia gazów front jest w całym państwie. Nie będzie nigdzie miejsca bezpiecznego i śmierć może opadać cicho i niespodziewanie na każdego — na robotnika w fabryce, na urzędnika w biurze, na przechodnia na ulicy. Odległość Warszawy od granicy bolszewickiej wynosi 450 km, czyli około 3 godziny lotu — od granicy niemieckiej wynosi 400 km, czyli 2 i pół godziny lotu — a od północy niecałe 200 km. t zn. 1 godzina lotu. Nie można się nigdzie skryć. Musimy się bronić. Należy zdyscyplinować organizację obrony powietrznej. Musimy być przygotowani. Im straszniejszą jest wizja przyszłych okropności wojennych — tem trwalsze chyba są szanse pokoju. Ludzie przecież nie będą chcieli sprowokować tej rzezi cichej i niespodziewanej, przed którą niema ucieczki i ratunku. Kujmy u siebie pokój, lecz bądźmy przygotowani.

Domy podhalańskie rozwijają się stopniowo coraz lepiej. Jak nam donoszą z Limanowy, w niedzielę dn. 17 listopada urządził Związek Podhalań dwa przedstawienia, jedno dla ludzi ze wsi zaraz po sumie, a drugie we wieczór dla ludzi z bliższa. Zabawa trwała do rana przy przepelnionej sali, muzyka grała ochoczo, a co znamienne, że nie było bitki, ani żadnej awantury. Przedstawienie amatorskie i zabawę powtórzono i w następną niedzielę. Wzorowy ład i porządek bezalkoholowych domów podhalańskich jest dowodem, że wpływ szynków nie jest dodatni, że wesoło bawić się można i bez szynków.

Dom Podhalański w Poroninie dąży obecnie do tego aby stworzyć u siebie dom zajezdny i punkt postoju dla furmanek z różnych wsi Podhala jadących do lasów tatrzańskich.

Gazda jedzie na cały dzień w Tatry, zmarznąty, zgłodniały, zmęczony, potrzebuje chwilę odpocząć. A że Poronin jest po drodze, a do takich wsi jak Zaskale, Szaflary jeszcze daleko, więc też będzie rzeczą pożyteczną znaleźć chwilę odpoczynku w Domu Podhalańskim w Poroninie, wypić herbatę, chwilę posłuchać radja, a czasem coś pożytecznego posłyszeć lub przeczytać Gazetę Podhalańską.

Podobną rzecz mogłyby też przeprowadzić Domy Podhalańskie w Jelesni i w Mszanie dolnej.

Park Narodowy w Pieninach. Rząd kupił już część Pienin o obszarze 385 hektarów w obrębie gmin Sromowce wyżnie i niżnie, stanowiące Trzy Korony i Facimiech. Obecnie są w toku pertraktacje Rządu o kupno dalszej części, o obszarze 237 hektarów w obrębie gminy Krościenka, stanowiąca Czertez, Czertazik, Sokolicę i Mukową dolinę. (Sabig.)

Na prenumeratę złożyli: Dzielski Franciszek 5 dol., Ameryka Dr. Oleksak Janos 2 dol. Hungaria.

Plon ziemniaków w Polsce Zbiór ziemniaków w Polsce został ukończony w pierwszej połowie listopada Urodzaj ziemniaków dał przeciętnie w całej Polsce plon o 10—15 proc. wyższy niż w roku ubiegłym. Jeżeli w dzielnicach zachodnich Rzeczypospolitej wskutek braku wilgoci w lipcu, sierpniu i wrześniu, plon ziemniaków nie dał epodzieiwanych początkowo rezultatów, jeżeli nieco mniejszy jest plon ziemniaków w Małopolsce, natomiast w dzielnicach na wschód od Wisły urodzaj tych ekopowych dał wyniki nadspodziewanie dobre.

Polacy najlepszymi jeźdźcami. W międzynarodowych konkursach konnych w Nowym Jorku, odbytych dnia 10 bm. pierwsze miejsce zdobyli kawalerzyści polscy, drugie Włosi, trzecie Amerykanie. Nagroda za ten konkurs, puchar Narodów, dostała się po raz trzeci w ręce polskie, tak, że w myśl statutu pozostanie już w Polsce na stale.

50 000 tonn prochu wyleciało w powietrze. W pobliżu Nancy we Francji wyleciało w powietrze 50 000 tonn prochu Przyezyna tej ogromnej eksplozji dotąd nieznaną.

„Nowoczesny” sposób samobójstwa Zamożna 20 letnia Amerykanka Ruth Rockwell, należąca do najwybitniejszych sfer towarzyskich Filadelfji, wynajęła sobie samolot i poleciała pilotowi krążyć ponad Nowym Jorkiem. Kiedy samolot dosięgnął 700 metrów wysokości, pasażerka otworzyła drzwi kabiny i wyskoczyła, zabijając się na miejscu. Denatka pozostawiła w kabynie karteczkę z notatką, że życie jej się znudziło. Pisma amerykańskie zaznaczają, iż jest to pierwszy wypadek samobójstwa, dokonanego z sam lotu.

Hołd w Belwederze. (Iskra) Delegacja wojska polskiego na uroczystości polskie w Stanach Zjednoczonych w składzie: pułk. dypl. Sergjusz Zahorski, podpułk. Piotr Głogowski i por. Apolonjusz Zarychta zameldowała w dn. 4 b. m. w Belwederze swoje przybycie do kraju wpisując do księgi pamiątkowej słowa, wyrażające pozdrowienie armji amerykańskiej oraz hołd polskich organizacyj byłych wojskowych i milionowych rzesz wychodźczych, wyrażony Pierwszemu Marszałkowi Polski w czasie licznych uroczystości, związanych z obchodem ku czci Kaz. Pułaskiego.

Popołudniu delegacja będzie na herbacie dla świata dyplomatycznego i attaches wojskowych wydanej przez szefa gabinetu wojskowego p. Prezydenta Rzeczypospolitej, pułk Głogowski, w pałacu „Pod blachą”.

Zgon p. Reicha. Dnia 1 bm. zmarł we Lwowie poseł dr. Leon Reich w 51 roku życia, były przewodniczący Koła żydowskiego w drugim Sejmie polskim. Dr Reich był przywódcą sjonistów małopolskich, zajmując wobec państwa polskiego lojalne stanowisko, co zjednało mu wśród polityków polskich wielu przyjaciół.

Wycieczki zagraniczne na Powszechnej wystawie w Poznaniu (Iskra) Niezwykle intensywny ruch wycieczkowy, jaki panował przez cały czas trwania tegorocznej Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, obecnie dopiero ujęty został w ramy statystyki, przedstawiającej się bardzo ciekawie.

Ogółem wystawę zwiedziły 64 wycieczki zbiorowe i 310 osób, przybyłych z zagranicy w charakterze oficjalnym. Łącznie wycieczki te sprowadziły do Poznania 1589 osób. Przeciętnie wypada na jedną osobę 10 dni pobytu w Poznaniu.

Wycieczek dziennikarskich było 29 zbiorowych i 309 dziennikarzy, przybyłych pojedynczo z 29 krajów całego świata. Dziennikarze przybywali nawet z krajów tak odległych, jak Stanów Zjednoczonych, Brazylii, Egiptu, Hiszpanji Kanady, Persji, Turcji. Oprócz tego reprezentowana była w wycieczkach dziennikarskich prasa wszystkich wogóle krajów Europy, gdyż nawet z Litwy przybył dziennikarz, który przebył w Poznaniu 10 dni. Łącznie wystawę poznańską zwiedziło 600 dziennikarzy. Wycieczek przemysłowo-handlowych i rolniczych gościł Poznań 10, a indywidualnie przybyłych przedstawicieli sfer gospodarczych z poszczególnych krajów

przewinęło się 154 osób. Wycieczki gospodarcze przybyły: z Austrii, Bułgarji, Czechosłowacji, Grecji, Holandji, Łotwy (dwie), Niemiec, Szwajcjarji, oraz jedna wycieczka międzynarodowa rolnicza. Towarzystwa kulturalno-społeczne różnych krajów przysłały na wystawę 22 wycieczki liczące 760 osób. Z Czechosłowacji przybyły 4 takie wycieczki, z Finlandji 2 z Łotwy 2, z Niemiec 8, a z Anglji, z Francji, Holandji Jugosławji, Szwajcjarji Węgier i Włoch po jednej.

Oficjalne wycieczki przedstawicieli świata politycznego przybyły trzy, a mianowicie: przedstawiciele rządu Bułgarji (5 osób), korpus konsularny z w. m. Gdańska (24 osób) i parlamentarzysty francuscy (45 osób).

Kalendarz gregorjański u prawosławnych. Od wiosny przyszłego roku cała ludność prawosławna wszystkie swe święta obchodzić będzie według kalendarza gregorjańskiego. Zaniechanie obchodzenia świąt według starego kalendarza juljańskiego nastąpiło wbrew zakazom duchownych władz prawosławnych patriarchy Moskiewskiego.

Znieslenie stawki konwencyjnej na masło (Iskra) Między Niemcami a Finlandją został zawarty ostatnio dodatkowy układ do traktatu handlowego. Układ ten interesuje Polskę z tego względu, że Finlandja zrzekła się stawki konwencyjnej na masło w wysokości 27½ mk. za 100 kg. obowiązuje tylko cło autonomiczne w wysokości 50 mk. W ten sposób eksport polskiego masła do Niemiec nie będzie natrafiał na konkurencję masła fińskiego, które dotychczas posiadało stawkę konwencyjną. W zamian za to zrzeczenie się Finlandja otrzymała szereg ulg w zakresie przemysłu drzewnego i papierniczego. Obu rządów zależy bardzo na najszybszym wprowadzeniu w życie tego dodatkowego układu, gdyż zawiera on przepis mówiący, że w najszybszym czasie układ zostanie oddany do ratyfikacji rządów obu państw i wejdzie w życie w 10 dni po tej ratyfikacji. W Finlandji przypuszczają, że układ ten wejdzie w życie już z początkiem stycznia 1930 r.

Ruch przyspieszony pociągów towarowych. (Iskra) Ruch przyspieszonych pociągów towarowych na PKP., będzie zrewidowany i ulepszony — głównie pod tym kątem widzenia, by pociągi wiozące masło, jaja i tp. trafiały do naszych portów bałtyckich na odpowiednie okazje okrętowe. Będzie też wydany osobny rozkład jazdy tych pociągów.

Wręczenie upominku Rumuńskiej Szkole Kawalerji. (Iskra) W dn. 2 bm odbyło się w min. spraw wojsk. wręczenie przez oficerską szkołę kawalerji upominku na ręce attache rumuńskiego pułk Nicolaescu dla rumuńskiej szkoły kawalerji. Upominek ten w postaci posążka z brązu, wyobrażającego jeźdźca skaczącego przez przeszkodę, jest rewanżem za upominek, który w roku ubiegłym oficerska szkoła kawalerji rumuńskiej ofiarowała naszej szkole kawalerji.

Odczyt o katolicyzmie polskim. Akademickie Koło Przyjaciół Polski w Pradze zorganizowało odczyt redaktora dr. A. Fuchsa na temat katolicyzmu polskiego. Prelegent omówił poznański kongres misyjny, połączony z przewiezieniem z Rzymu zwłok kard. Ledóchowskiego, przyczem wskazał na wielką aktywność misyjną Polski, oraz propagandowe znaczenie tej aktywności, dla całego państwa.

Wielką uwagę poświęcił również osobie kardynała Hlonda, którego scharakteryzował jako kardynała słowiańskiego.

Następnie dr. Fuchs omówił wrażenia swoje z Częstochowy i Ostrej Bramy, wspominając o heroizmie katolików za czasów rosyjskiego ucisku. Bardziej szczegółowo scharakteryzował popularnego biskupa robotników, ks. Tymieniekiego z Łodzi, oraz biskupa patriotę i kaznodzieję Bandurskiego.

Ponadto omówił zainteresowanie episkopatu polskiego międzynarodowymi problemami katolicyzmu, co ma duże znaczenie ze względu na niebezpieczeństwo płynące dla katolicyzmu ze wschodu.

Kalendarz „Iskier“ na rok 1930. Ukazał się już nowy rocznik Kalendarza „Iskier“, cieszącego się od 5 lat zasłużonym uznaniem i powodzeniem. Zawiera on takie bogactwo wiadomości ze wszystkich dziedzin wiedzy i życia, od historii, literatury, geografji, do matematyki, chemji i astronomji włącznie tyle zwiezłych poradników praktycznych od wskazówek, jak czytać, jak chodzić po ulicach, co brać z sobą na wycieczki, jak się odżywiać i jak radzić sobie w nagłych wypadkach aż do cwiczen gimnastycznych i przepisów na wypadek „gdy wypadnie być kucharzem“, że jest naprawdę niezbędny dla każdego. Cena 4 złotych.

Duchowieństwo nie jest wolne od opłat drogowych. (Iskra) Wobec skarg ze strony duchowieństwa na pobieranie przez związki komunalne specjalnych opłat drogowych, ministerstwo spraw wewnętrznych wyjaśnia, że na mocy obowiązujących ustaw duchowieństwo nie jest zwolnione od powyższych opłat, które są wymierzane samoistnie przez związki komunalne.

Ceny zboża w kraju i zagranicą. (Iskra) Przejściennie tygodniowe ceny czterech głównych zbóż w okresie od 25 listopada do 1 grudnia r. b. według obliczenia biura giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie. Ceny rozumieją się za 100 kg. w złotych. Rynki krajowe: Warszawa: pszenica — 41 87,50; żyto — 26,35; jęczmień — 28; owies — 25,37,50. Lwów: pszenica — 39 45; żyto — 26,25; owies — 23,25. Poznań: pszenica — 39,95; żyto — 27 07; jęczmień — 28 50; owies — 23 75. Rynki zagraniczne: Berlin pszenica — 51 52; żyto — 37 68; jęczmień — 40 28; owies — 34 03. Hamburg: pszenica — 45 20; jęczmień — 29 80; owies — 26 82. Nowy Jork: pszenica — 43 25; żyto — 38 09; jęczmień — 27 41; owies — 33 01. Chicago: pszenica — 40 94; żyto — 35 78; jęczmień — 26 97; owies — 28 56

Za ten dział redakcja nie bierze odpowiedzialności

ADWOKAT

Dr. STANISŁAW ĆWIKOWSKI

były poseł na Sejm Ustawodawczy
prowadzi kancelarję adwokacką osobiście
W NOWYM SĄCZU, — RYNEK 7.

Jałowiec zakupuje
w każdej ilości

A. ZAPIÓRKOWSKI
Tel Nr 19 — NOWY TARG — Rynek 13.

Reklama dźwignią handlu.

Świece kościelne

Świece pokojowe

Olwę do świeceń

po cenach fabrycznych dostarcza handel

A. ZAPIÓRKOWSKIEGO

TEL. Nr 19 NOWY TARG RYNEK 13.

DO SPRZEDANIA

dom drewniany, składający się z 4 ubikacyj.
około 3 morgi pola wraz z zabudowaniami
gospodarskimi. — Stacja kolej na miejscu.
Powiat Wadowice. — — — Wiadomość
w Hotelu Baldingera w Nowym Targu.